

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.

Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDÓSNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Karácson ünnepén.

Irta: Paur Ödön

A szeretet ünnepét ünnepeljük. A családi otthon falain belül a gyermeki öröm érzete lengi körül a feldiszipelt fenyőgalyakat, a megbocsájtás, a megterés látszata csillog a gyertyácskák fényében s mindez a távolról szemlélő lelkében is, néhány napra a glória dicsfénye mögé rejti a földi gondokat, a nehéz aggodalmakat.

Boldogok, akik hisznek! Boldogok, akiket a karácsonfa kasirozott díszei még képesek a jövő felől édes illúziókban ringatni, a mikor odakünn a metsző hideg téli szél rémmeséket sikolt a még talpon álló fenyvesek lombkoronái közé, gyilkos háborúról, tömegek egymás iránti gyűlöletéről.

De azért felgyújtjuk a karácsonfa gyertyáit és ez jól is van így! A karácsonest örömei, az új nemzedék illúziói. A gyermekek örömei pedig a szeretet hangján érintik és megihletik a legkérgesebb szívet is a karácson szent estéjén, amikor a multak ma még élő nemzedéke, az emlékezésből merít néhány órára is jól eső megnyugvást a ma eseményei között. Pedig tudjuk mindannyian, hogy hamis a csillogó dísz, mely az édes emlékeket ujítja fel s a szeretet ünnepének hangoztatása is csak áltatás, mert a teremtett és megváltott ember vajjon szeret-e mást manapság, mint önmagát!...

Hiszen azt a karácsonfát is az üzleti érdek és élelmesség juttatta szülőhelyétől a feldiszipelt asztalig, a család anyagi erejét felülhaladó csillogó díszek és tartozékaik pedig, hány helyen a hiúság és önzés eredményei? Az igazi szeretet ünnepe, ma már legritkábban honol a legdiszesebb karácsonfák tövében, hanem talán legtöbbször a kicsiny kunyhók ablakaiból kiszivárgó mécsvilág mellett felállított fenyőágacska környezetében található.

Pedig a szeretet ünnepe, a Megváltó legdicsőbb tényének emlékezete. Ez pedig az emberszeretet jegyében figyelmeztet, hogy akkor, amidőn ezrek és ezrek a boldog családi tűzhelynél a szeretet jegyében ünnepelnek, ugyanakkor az embertársak szerencsétlenebb ezrei a legnagyobb nélkülözések között, esetleg munkaképtelenül, betegségtől sujtottan virrasztják át a szeretet ünnepéül rendelt éjszakát!

Ez a két végtet váltja ki, a jelen elmélkedés tanulságait. Ha tud az emberség saját anyagi érdekeiért szervezetekbe tömörülni, ha muló örömei és előnyök megszerzéseért lehetséges megalkotni a maga egyesületeit és társaságait, honnan van az, hogy az emberszeretet jegyében alakult intézményeink működése fokozatos lanygulást mutat? Itt-ott találkozunk még az emberszeretet jegyében egy-két jólelkű egyén társadalmi akciójának nyomaival mikor így karácson táján egy-két kiválóga-

tott, kiváltságos szegény gyereket 20-30 korona erejéig felruháznak, megajándékoznak; de hát ez volna az emberszeretet jegyében a magyar társadalom összes kötelessége?

Az ideai karácson sok helyen szomorú karácson! Borzasztó elemi esapásokon kívül a rendkívüli politikai és anyagi helyzet súlyát borzasztóan súlyos magá a nép, az Istenadta magyar nép minden rétege. Talán soha sem volt aktuálisabb tehát, mint most, a karácson szent estéjén affelől elmélkedni, hogy ezt a népet nemcsak az anyagi terhek elviselésére, de az emberszeretet jegyében a jótékonyság gyakorlására is szervezni kell, mert borzasztó képet tár elénk ilyenkor a szegények helyzete s még borzasztóbbat a — kórházak karácsona.

Az ország szerencsétlen éghajlati fekvése, mely nemcsak a kereseti viszonyok rendszertelen elosztása, de a lakosság egészségügyi helyzete tekintetében is erőteljes társadalmi tevékenység korrekcióira szorul; ilyenkor, a megihletődés óráiban talán nem hiába kiált segítségért, az arra hivatottak szervezeteihez. A magyar gazdasági társadalom legkiválóbbjai s a népszövetségek intézői, akik a magyar nép boldogulása érdekében annyi jelentékeny szervezet, szövetkezetet, gazdakört hoztak létre, lelkük mélyén át vannak itatva az itt kifejtett eszmék fontosságától, kezdjék meg tehát a munkát ezen a téren is, az igazi szegények meg nem szünő hálája lesz a jutalmuk.

A feladat az, hogy a már meglévő érdek-képviselőket működési körébe illessük bele a jótékonyság önszervező csoportjait, melyek feladata a népsegélyezés, betegsegélyezés megoldása legyen s ha az ország területén ma már tizezreket is meghaladó, bármely felekezeti csoportok, szervezetek: átlag egyenként, évente csak 10 boldogtalanak nyújtanak enyhületet, mégis a jövőben már százezrek fogják boldogabban ünnepelni a kereszténység legszebb ünnepét, a — karácson!

Hogy viselkedjék a szegény tanítósa?

A magyar tanítók érdekében az állam negyven éve nem tett semmit. Az igények, amelyeket az állam velük szemben támaszt, évről-évre emelkednek, mindig több és több az a feladat, melyet vállalkra raknak s mindig kiáltóbb lesz az a hálátlanság, amely osztályrésztül jut nekik.

Mikor a minap végre a sok ígéret beváltását kérték a minisztertől s mikor helyzetük kétségbeejtő voltára hívták fel a figyelmét, Zichy János gróftól azt a választ kapták: „viselkedjék a tanítósa hivatásához méltóan, míg minden jogos kívánsága nem teljesül“.

De mikor a szegény tanítók nem kérnek a kormánytól egyebet, mint azt, hogy az állami tanítók az iskola jellegére való tekintet nélkül besoroztassanak a IX—XI. fi-

zetési osztályba, hogy nyugdíjigényük revideáltassék, a tanítóképzés reformáltassék s mikor maga a miniszter is „jogos igényekről“ beszél, akkor brutális volt a terror hangján beszélni velük s az állam egész hatalmával megfenyegetni. Ez ellen az egész társadalom tiltakozik, mert ha a miniszter nem is tudja átlátni ennek igazságtalanságát, az egész magyar társadalom átlátja s a tanítósa kívánságainak sürgős és haladék nélkül való teljesítését követeli.

— Dr Nagy György üdvözlöte. Dr Nagy György, a székelységnek igazi kuruc, törhetetlen bajnoka, leghivebb volt országgyűlési képviselője, annak idején a székelyföldi erdő-ügy hatalmas küldöttségének vezére, abból az alkalomból, hogy a „Székely-Udvarhely“ felelős szerkesztőjét a marosvásárhelyi esküdtszék felmentette, Betegh Pál lapszerkesztőnek a következőket írja:

„Kedves Barátom! Nagy örömmel olvastam felmentésed híret. Te is, velem együtt az igazságért küzdő fanatikusok taborába tartozol, ki mindenét, saját magát is képes feláldozni, csak hogy győzzön az igazság.

Nehéz, küzdelmes, vérverejtékes a mi utunk, de azért arról soha le nem térünk; csillagunkhoz, az igazság csillagához a sirig hivat maradunk.

Áldjon meg a jó Isten s adjon Neked erőt, hogy törhetetlen hittel, laudatlan munkakedvvel légy tovább is áldozó papja az igazság oltárának. A legszentebb áldozatot itt mutatják be a lélek papjai, mert önmagukat, nyugalmaikat, kenyerüket áldozzák fel.

Boldog karácsoni ünnepeket kíván s ölel szerető barátod:

Nagy György.

Karácsonkor.

Irta: Herceg Ferenc.

Gyermekfejek képviselik a nemzetek fáján a virágbimbót. A derűt, az ártatlanságot, a reménységet. Bármilyen vihar fenyegete is: amíg a nemzet mosolygó gyermekszemekkel tekint a jövőbe, addig élni, virulni és gyümölcsözni fog.

Valahányszor idő előtt kifáradt gyermekszemek örökálmra csukódnak, sivárabb lesz a jelen és szegényebb a jövő. Minden egyes gyermekkoporsó a boldog remények és életörömei egész világát viszi sirba. A magyar társadalom legnagyobb szégyene és legfájóbb csapása az aránytalan nagy gyermekhalandóság, a mely évről-évre elfonnyadt és letipított emberbimbókkal borítja a földet. A tudatlanság, a közömbösség és a szűkkeblűség szörnyű aratást tart a magyar gyermekek közt.

A Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület arra a munkára vállalkozott, hogy szervezze a társadalmi erőket a beteg gyermek védelmére. A társadalom vegye erős karjára a szenvedő kicsinyeket, védje meg a védteleneket, mentse meg a veszendőket.

a szeretet gyöngédségével és a tudomány erejével.

Karácsonkor, a boldog gyermekek ünnepe arra kérjük a közönséget, emlékezzen meg a boldogtalan gyermekekről is és adakozzon második intézetünk, a budai gyermekszanatórium javára. Abból a nagy és forró szülei szeretetből, amely most a család vidám kedvencei felé fordul, hadd vegyék ki részüket azok a gyermekek is, akik elhagyatottan szenvednek.

Minden adományt, a legszerényebbet is hálás szívvel fogadjunk. A pénzeket gyermekkönyveket szarít fel és mosolyt fakaszt a fájdalomtól sápadt ajkakra. Gondoljatok erre és adakozzatok!

A politikai múlt és a jövő.

A szövetszert ellenzéki pártok minap Kossuth Ferenc elnöklésével együttes értekezletet tartottak, amelyen egyhangulag elfogadták Apponyi Albert gróf következő határozati javaslatát:

A szövetszert ellenzéki pártok megállapítják, hogy a parlamenti erőszak rendszere, mely Tisza István grófnak szabálytalanul történt elnökké választásával vette kezdetét és a június 4-ikén elkövetett államcsínyben érte el csúcspontját, az egész vonalon megteremtette gyümölcseit.

Nem volt megállás a jogtalanság útján. Az első törvénytelen ségét követte a törvénytelen ségek egész sorozata:

a karnatalom törvénytelen alkalmazása a képviselőházban;

a képviselők törvénytelen kizárása; egy csonka parlamentnek és általa törvénytelenül megválasztott delegációnak törvénytelen működése.

A parlamenti jogrend fölborítása a dolog természeténél fogva általános jogbizonytalanságot eredményezett.

A csonka parlament alkotásai méltók voltak eredetükhöz.

Tovább rongálták az alkotmányt, ami tetőpontját érte el a parlamenti őrsegről szóló törvényben, mely föloldozza a képviselőház szuverénitását saját belső rendjét illetőleg és állandósítja az erőszakot egy elnöki intézmény keretében, mely eljárszött minden erkölcsi tekintélyt.

Az alkotmányon kívül a polgárok anyagi érdekeivel is önkényeszerű játékot üz ez a csonka parlament. Nemcsak nem tesz semmit a háborús viszonyok által megrendült gazdasági egzisztenciák támogatására, de fejük fölött lógatja az új adótörvények damoklesi kardját, amelyeknek életbeléptetése helyesen minden esetre csak nyugodt időben történhetik.

Az összes gazdasági életet pedig megfenyegeti azzal, hogy annak legkényesebb részét, keleti szomszédainkkal való kereskedelmi forgalmunk szabályozását, ideiglenesen a kormány önkényére bizza.

Ezt az elbizakodott rendszert még a súlyos külpolitikai bonyodalmak se bírták magabaszállásra. Oly időkben, midőn az egész nemzetnek bizalmi férfiai útján tisztán kellene látnia a helyzetet, midőn érzelmileg össze kellene forrasztani minden magyar embert, a hatalom birtalói nemcsak nem teszik lehetővé az ellenzéknek, hogy hivatását az alkotmány ellen elkövetett árulás nélkül teljesítse; nemcsak nem tesznek semmit a kedélyek kibékítésére, hanem gögös elzártágukban megmaradva, sérelmet sérelemre, kihívást kihívásra halmoznak, mintha csak céljuk volna a helyzet végleges elmérgesítése.

A dolgok ezen fejlődése igazolja előrejelésünket és állásfoglalásunk helyességét.

Az önkényuralom anarkiajába süllyedt parlamentben nincs rendes tárgyalásnak lehetőség. Ez csak akkor áll elő, ha a jogrend helyreállt, vagyis ha kiigazították a jogtalanságok és helyükről távoznak a jogi anarkia szerzői és képviselői.

Ehhez az állásponthoz változatlanul ragaszkodunk, annak érvényesítéséért küzdünk most és a jövőben.

És ha ezen országgyűlésen nem is érhetnénk célt, lankadatlanul kitartunk, míg az új választásoknál új hatalmi eszközöket nyerünk.

Bizunk abban, hogy a legrosszabb választási rendszer alapján, a legnagyobb nyomással keresztülvitt választásoknál is a nemzet ezeket a hatalmi eszközöket kezünkbe fogja adni.

A szövetszert ellenzék együttes értekezlete ennek folytán utasítja az intézőbizottságot, hogy a jelen országgyűlésen folytatandó akció módozataira nézve tegyen időnként javaslatokat, illetve sürgősség esetén saját hatáskörében intézkedjék; utasítja tovább arra, hogy új választásokra való tekintettel, haladéktalanul kezdje meg a szövetszert ellenzéki pártok egyetértő szervezkedését.

Mind zekben, valamint a közvélemény fölvilágosítására irányuló folytatolagos munkában az értekezlet kéri és elvárja a szövetszert pártok minden tagjának buzgó közreműködését.

Haldokló nemzet.

Föl mered nyitani bünös szádát,
Szerencsétlen magyar fiú,
Hogy fel nem kötötték idáig...
Még mindig nem vagy rá hiu?!

Szemtül szemünkbe — kutya magyar! —
Hogy mersz igazat mondani?
— Osztrákká finomított fajtád
Vérbe fog ezért fojtani.

Sokan vannak ám osztrák szolgák
És győzni fognak rajtatok —
Ha máshol nem — az akasztófán
Majd csak elnémul ajkatok...

Mit kecmeresz magyar hazáddal,
Hát Isten vagy te — nyomorult!
Hogy halottaiból feltámassz
Egy népet, hazát, mely kimúlt?!

»A többség győz s a magyarságnak
Óriás többsége a miénk —
E többség, ha mi parancsoljuk,
Gyilkol, mint megannyi pribék.

Kezünkbe van e nagy többségnek
Élete, lelke, Istene —
Nincs hatalom, amely ezen az
Állapoton segítené.

Igy beszél hozzánk Ausztria...
S a magyar ezt hogy fogadja!?
— Magával jól tehetetlenül
Gyermekeit fojtogatja.

Dr Király Péter

Kamarai közgyűlés.

A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara 1912. dec. 18-án kettős teljes-ülést tartott Bürger Albert alelnök vezetésével.

Délelőtt 11 órakor gyászközgyűlést tartott, melyen kegyeletes megemlékezés történt a pár nap előtt elhunyt Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, elnök érdemeiről, ki 22 éven át volt a kamara elnöke s így a székely közgazdasági érdekek lelkes, vezető harcosa.

Bürger alelnök tartalmas emlékebeszében méltatta az elhunyt érdemeit, erős színekkel megrajzolva a kort is, melynek nehézségei közepett élt, dolgozott, irányított és vezetett a tudásával, tapasztalataival, szerénységével és páratlan szívjóságával mindenkinek lekötözött elnök.

Utána a tisztikar nevében Sz. Szakáts Péter titkár, a kamara keresk. osztálya nevében Harmath Sándor kam. tag, az iparos osztály nevében Bustya Lajos alelnök, a levelező tagok nevében pedig Deák Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő mély fájdalommal emlékeztek meg a néhairól.

Folytatólag a titkár bejelentette a részvétnyilatkozatokban kondoleációk megemlékezését. Részvétüket kifejezték Beöthy László keresk. miniszter, Stétina József ny. áll. titkár az összes hazai kamarák, a magyar vámpolitikai központi hatóságok, közintézetek és számos jóbarát és ismerős.

Harmath Sándor indítványozására a kamara 500 koronás alapítványt tett Tauszik B. Hugó neven később meghatározandó jótékony célra. Csiki Miklós indítványa kapcsán pedig elhatározta, hogy életnagyságu arcképét a kamara gyűlés terme számára megfesteti.

Végül Hints Miklós kir. táblabíró a család seniora mondott köszönetet a család nevében a kamara kifejezett részvéteért.

Délután 3 órakor kezdődött rendes tárgysorozattal ez évben az utolsó teljes ülés.

Bürger Albert alelnök ezuttal is mély fájdalomának adott kifejezést a kamarát Tauszik B. Hugó elnök halálával ért gyászeset fölött, kinek sikereiben gazdag hosszas működése a kamarára fényt derített s az általa képviselt közgazdasági érdekek különböző ágazatában maradandó nyomokat hagyott.

Kapcsolatosan elhatározta a teljes-ülés, hogy mivel a kamara újra alakítása küszöbön van, akkor az elnöki szék újra betöltetik, addig az ügyeket Bürger Albert és Bustya Lajos alelnökök vezessék.

Targysorozat rendjén az Országos Ipartanácsba tagul Bustya Lajos alelnök küldetett ki.

Megválasztattak egyben a kamara kerület adókievő bizottságába, 1913—15. évekre a rendes és póttagok. Elkészítettet a székely fiúk ipari kiképzésére szolgáló 1913. évi költségvetés. Konkrét panasz alapján elhatározta a teljes ülés, hogy egy Csikszeredából kiindult hólapda rendszerű üzleti visszaélés ellen a törvényes lépéseket megteszi. A magyar vámpolitikai központ fenntartásához a kvótászerű költséget megadták. Tudomásul vették, hogy Sz. Szakáts Péter a kereskedelmi szakoktatásügyi nemzetközi egyesület magyarországi osztályába tagul választott. A kamara újra alakítási ügyében az előkészítő munkálattal megindították. A közlekedési tanácsba Tauszik B. Hugó helyébe Bürger Albert alelnök küldetett ki. Több kisebb jelentőségű ügy letárgyalásával az ülés véget ért.

Budvár romjainál.

Vén kopasz fejjel
Jó öreg Budvára!
Mélázva tekintesz
Küküllőnk partjára.

Az elrepült idők
Sötét homályából,
Minden kis kövednek
Egy szép regéje szól.

Láttad Etelenek
Lángoló ostorát,
Hallgattad a hűnnök
Gyásztorának dalát.

Midőn világdöntő
Harcokat vívtanak,
S kebeledbe rejtett
Kehelyből ittanak:

Megesküdtek egyig,
Hogyszabadok lesznek,
Vagy a véres csaták
Küzdelmén vesznek...

Hej, az ősi tűzből
Ma is sok elkelne...
Jó öreg Budvára
Mit felelsz te erre!?

Fülei-Szántó Lajos.

A magyar posta védelme

Szokatián támadásban volt része a közelmúltban a magyar államélet egy eddig elé közbecsülésnek örvendő fontos intézménye: a Magyar Királyi Postának. A törvényhozás termében mondta el a magyar kir. postáról egy honatya azt, hogy nem áll fel adata magaslátán, más szóval a M. Kir. Posta nem csak mint intézmény rossz, de rossz, mint üzlet is az államra nézve. Igaz ugyan, hogy a kereskedelemügyi miniszter hamarosan védelmébe vette a postát s azóta a legilletékesebb körök is megállapították, hogy az illető honatyának a M. Kir. Postáról mondott ítélete nem csak igazságtalan volt, de egyúttal tanúságot tett arról is, hogy az illető honatya nem élt a postához, nem is ismeri a m. kir. postai szervezetet, nem ismeri annak főleg közbecsülésnek örvendő, minden tekintetben nagyszabású munkásságát.

A magyar postáról nem egy ízben mondott már ítéletet a művelt külföld is s ennek megállapítása szerint a mi postánk van legalább is olyan tökéletes, mint a milyen tökéletes bármely országra. Hogy a m. kir. postának milyen nemzetközi becsülete van, az kitűnik abból is, hogy a külfölddel postai ügyekben kötött nemzetközi szerződéseknél a magyar postaintézmény mindig mint Ausztriától teljesen független organum szerepel. A független s önálló magyar államot a nemzetközi viszonylatban soha egyetlen egy intézmény sem domborította ki még oly nagy mértékben, mint a m. kir. posta, ami bizonyára nem volna így, ha a postánkat a külföld amolyan ringy-rongy, lebecsültni való intézménynek tekintené.

Ezt a dolgot azonban ne feszegessük. A nagy közönség legjobban megtudja ítélni, hogy vajjon jó-e a m. kir. posta, vagy rossz. És a mi a nagyközönséget illeti, erről nyugodt lélekkel megállapíthatjuk, hogy a magyar postát nemcsak becsüli, hanem szereti is. A posta ellen itt-ott felhangzó panaszoknak mindig csak a kapkodó idegesség a szülőanyja. A postával ellentétben pl. mennyivel inkább érhetné vád a közigazgatást, a finanszot és sok más egyéb szerveit a magyar állami és közigazgatási életnek.

A publikum tehát meg van elégedve a postával, de meg is lehet, mert ami a m. kir. postánk technikai tökéletesítését és emberanyagát illeti, e tekintetben vajmi kevés panaszra van okunk. A magyar posta felkaról minden újítás, amit a posta technika terén el lehet érni. Alkalmazottait gondosan válogatja össze s ha nem is teljes mértékben, de mégis nagyrészt sokat fáradoz a posta vezetősége az alkalmazottak szociális helyzetének javításán. A m. kir. postaszemélyzet nem is tartozik az örökké elégedetlen, forrongó szocialisztikus gondolkozással telt társadalmi osztályok közé. Végző munkáját nyugodtan, nagy hozzáértéssel és beketűréssel, amelyet különösen az nevelés nagyjá, hogy a postaintézmény vezetői, főleg néhány évtized óta, teljesen egybe vannak forradva a személyzetrel s igyekeznek úgy felfelé, mint lefelé megvédeni azoknak minden jogos érdekét.

A m. kir. posta és távirida-személyzet körében nem egy világszerte elismert szaktekintély is akad, de a postások átlaga is minden téren megállja a helyét, úgy a társadalmi életben, mint hivatalos működés közepette, kár tehát őket bántani, mert aki igazságtalanul támadja őket, arról nagyon könnyen kisütik, hogy valami igaztalan önérekből fakadó dolog az illető támadónak a sugalmazója.

Az a kifogás sem állhat meg, hogy a m. kir. posta, mint üzlet sem jó az államra nézve. Az egyetlen angol postát kivéve, nincs a művelt világnak más olyan orszá-

gos postaintézménye, amely jövedelmezőbb volna, mint a magyar posta. Az évi bevételéből 17 millió korona fölösleget szolgáltat be az állampénztárba, a jövedelmezősége tehát csaknem vetekszik a trafikéval, amelyet az állam egyik legjobb jövedelmi forrásának tartanak.

Egybefoglalva mindezeket, szerény nézetünk szerint az igazságtalan támadásokkal szemben a nagy közönségnek kell védelmébe vennie a mi postásainkat és az egész postai intézményt. A nagy közönségnek azért, mert a m. kir. posta közérdekű munkájának a hasznát az ország minden lakója tapasztalhatja. Fejezzük ki előttük itt a nyilvánosság előtt bizalmunkat; annak pedig, aki a postát bántja, legjobb ha azt a tanácsot adjuk, söpörjön a maga háza, vagy pedig a budapesti gázgyár előtt.

HIREK.

— **Boldog karácsoni ünneplést** kívánunk m. t. előfizetőinknek, munkatársainknak és minden jóakaratu barátunknak!

— **Székely Testvérek!** A védtelenek, az üldözöttek, az igazságot szeretők, az emberbaráti eszméket, a közműveltséget terjesztők és azokért lelkesülni tudók rendithetetlen előharcosa már 18 hosszú esztendő óta a »Székely-Udvarhely«. Sok igazságtalanságot visszavért. Sok gyalázatos visszaélést lerántotta a leplet. Mindig a mások előhaladásáért küzdött. Inkább a száraz, sokszor keserű kenyér mellett maradt, míg annyian bőséges kincsekben könyökig vájkáltak, de kibontott zászlóját soha sem árulta el. Az ármány, az irigység, a rosszakarat ezer nyilait röptették feléje alattomosan. Számtalanszor életére törektek, de mindannyiszor üldözői voltak a vesztesek a megszegyentültek, mert az igazság fegyverei ellen hiába küzdenek a gonoszok. Ha ezek a közismert elvek, a »Székely-Udvarhely«-nek a tisztesség határain belül követett iránya lelkesíti továbbra is széleskörű olvasó közönségét. Ha azt akarják, hogy a vármegyének legyen egy igazán szabad, valóban függetlenségi organuma, úgy minél intenzívebb, minél hathatósabb pártolást kérünk, mert e lap ereje — a közönség legsajátabb érdeke, amelyet jövőben is szolgálni kíván. Kérjük tehát az előfizetés megújítását és a hatalom elnyomásával szemben az igazságot s becsületet hazafiságot hirdető lapunk támogatását és terjesztését.

— **Lapunk mostani száma** az utolsó ebben az évben. Halás köszönetet mondunk előfizetőinknek hazafias támogatásukért és kérjük, hogy azt jövőre is tartsák meg a »Székely-Udvarhely« részére. Legközelebbi számunk — a közbeeső ünnepek miatt — 1913. január 1-én fog megjelenni. Kérjük az előfizetések beküldését.

— **Szaktekintély.** A kereskedelemügyi miniszter Brassó-, Csík-, Fogarás-, Udvarhely- és Háromszékmegye területére a tanoncoktatási szaktekintélyességgel három évre Dózsa János brassói áll. faipariskolai igazgatót bizta meg.

— **Városi közgyűlés.** Székelyudvarhely város képviselőtestülete ez évi utolsó rendkívüli közgyűlését e hó 23-án tartotta meg. Napirend előtt Gáspár Balázs a Szejke-fürdőn létező földgáz feltárása és Dr. Valentsik Ferenc az utcán garázdálkodó korbakutyák megrendszabályozása ügyében szólalt fel. A földgáz dolgot tanulmányozni fogják s a közelebbi közgyűlés elé javaslatot esznek, a kutyák ügyét pedig a rendőrséghez teszik át. A városi behozatali illeték, piaci és állatvásári helypénz szabályrendeletét a kamara és gazdasági egyesület kifogásainak megfelelően módosították s így elfogadták. Az áll. elemi iskola részére a barompia mellett levő területből 2 holdat ki-

jeölték és a felszerelést a minisztertől kérik. A közpénzek elhelyezését Dr. Valentsik javaslata értelmében Gáspár Balázs, Dr. Soly-mossy Lajos és Simó Mátyás pénztárnok véleménye szerint, a helybeli pénzügyintézeteknél fogják a jövő évről is elhelyezni. A megyei takarékbank 60,000, az Agrár fiókja 44,000 a Zalogház 35,000 és a Hitelszövetkezet 10,000 K betétet kap. A polgármester boldog ünneplést kívánva, a közgyűlés véget ért.

— **Dr. Persián József.** A budapesti tudomány egyetem tanácsa e hó 23-án Persián Józsefet a jogtudományok doktorává avatta.

— **Az iparhatósági megbízottak** választása e hó 29-én d. e. 9 órára van kitűzve a városházához.

— **Mungó-álom.** Eddig azt hittük, hogy ilyenkor karácson táján, csak a bethlehemi pásztorok álmodoznak: „ördög-e vagy angyal“-ról. Most azonban e hosszú éjszakák idején, — úgy látszik — laplarsunkat is elszokta fogni a mungó-álom. Hihetőleg azon a címen, hogy habár nem is „bethlehemi“, de bethlemitelakos — a gazdája. Valószínűleg nem az angyal, hanem az ördög jelenhetett meg neki (Mit is kereshetne a szelid, igaz lelki angyal mungóknál?!), mert ugyancsak csunyán álmodott és horribile dictu — rögvést kitalált. Hogyne! Hiszen felülünk, illetve a »Székely-Udvarhely«-ről álmodott. Már pedig erről másfél évtized óta, rendszerint sokat és rémeseket szokott álmodni. Ez az ő hetegsége, mely a legtöbbször epeömlést idéz elő nála. Legutóbbi rossz álma az, mintha lapunk Dr. Hinderer Fels. Ernő volt volt orsz. képviselő, ügyvéd ellen „aljas becsületsértést“ követett volna el s holmi bűnvádi feljelentést is emleget. Hát ez már csakugyan vastag álom; hasonlít ahhoz, mikor „a kövér díszítő mákkal álmodik“. Nagy baj az, mikor valakit elfog a hatalmi mámor, a tehetetlen dühösség és a kakan is csomót keres csak azért, hogy embertársát halálra keresse. Ez arra, aki így tesz, jellemző, sőt végzetes is lehet, mert a botnak két vége van és meg vagyon írva, hogy: a harag megrövidíti életünk napjait s hogy az esztelent megöli a mérge...

— **Kossuth Ferenc, Apponyi Albert, Mezőssy Béla** és az ellenzék többi előkelő tagjai írnak igen gyakran feltűnő cikkeket a »Budapest«-ben, melyeket a független magyar közönség a legnagyobb örömmel olvas. A »Budapest« azonban a többi rovatokra is a legnagyobb gondot fordítja. Napirend, regények, tárcák, szórakoztató rész és különféle szakközleményei teszik azt élénk és kedvelte. A »Budapest« állandó előfizetői újkor ismét egy gyönyörű ajándékban, a Magyarország Nagyasszonyai III. kötetében részesülnek, melyet új előfizetők is megkapnak, ha legalább egy félévre egyszerre előfizetnek.

— **Rettegetes csapás** súlya nehezedett *Lukácsffy Lajos* vármegyei közkórházi tisztviselőre. Felesége, szül. Nagy Julianna, életének 42-ik évében tegnapi virradó éjjel meghalt. Az önfeláldozásig hű nő és példás türelmű édes anyja, kit 8 kiskorú gyermek szívet tépő zokogása kísér utolsó útjára, nincs többé. Küzdelmes életét örök pihenéssel cserélte fel a szomorú végzet, mely az ártatlan, két éves csöppségtől is elszakította a forrón szerető édes anyját szívet. A megdicsőült, sokat szenvedett édes anyát e hó 26-án d. u. 3 órakor fogják örök nyugalomra helyezni Székelyudvarhelyi, a ref. sirkertben.

— **Betörés a vasuti állomáson.** Székelykeresztúron, a vasuti állomás helyiségébe e hó 23-ikára virradó éjjel betörték. Felfeszítve a fenyőfa-asztalt, abból egy gyűrűt, a forgalmi pénztárból pedig a készletet ellopták. A csendőrség erélyesen nyomoz s fáradozásának már sikere is van.

— **Csomagoló papír** kilószámra kapható e lap kiadóhivatalában Kossuth-utca 31.

Eladó vagy kiadó

belsőség. Székelyudvarhelyt Solymossy-utca 27 sz. a. 212 négyszög öl területű belsőség, melyen most épült 2 szoba, konyha, 2 kamra, üveges veranda, sütőház, fatartó, sertésöl és igen szép kert van, örök áron eladó vagy többévre azonnal bérbe vehető **Lukács Ferenc** tulajdonostól. — Bővebb felvilágosítást nyújt szíveségből a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Kossuth-utca 31. sz.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bormagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Hirdetés

az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! **HIRDESSEN** tehát a „Székely-Udvarhely”-ben

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bormagykereskedők **Medgyes.**

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Földbirtokot, házat, erdőt vesz. elad és saját költségén párcelláz

Kovács Elek
ingatlan forgalmi irodája

Marosvásárhelyt,
Apaffy Mihály utca 2. szám.

Ugyanott több kisebb-nagyobb birtok eladó.

Azonnal kiadó egy 75 holdas, egy 300 holdas, egy 400 holdas birtok *mezőgazdasági eszergyárral*, egy 700 és 1600 holdas földbirtok.

Pénzt, bármely összegben, betáblázásra legelőnyösebben elhelyez, kölcsönügyleteket, biztosításokat *gyorsan lebonyolít.*

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Pálmay József.

Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható; Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses családöréneti adatokat tartalmaz.

1848 eredeti francia angol és amerikai toalettmódeli közül a **BUDAPESTI BAZÁR** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámet küld a „**BUDAPESTI BAZÁR**” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

130 saját fiókraktár
a bel- és külföldön

Élsőrangu elegáns és jutányos a Turul-Cipő

Turul-cipógyári r.-t.

A monarchia legnagyobb cipógyár

Temesvár

Fiók üzlet Székelyudvarhely

Kossuth-utca 9.

== ÉRTESEITÉS. ==

Üzlet átalakítás miatt

a raktáraimban levő összes férfi és nődivatárucikk, készruhák, cipők, fehérneműek, kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen leszállítottam s így ritka alkalmu bevásárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.

Névjegyek

az új-év alkalmára már most megrendelendők **Betegh Pál** könyvnyomtató-intézetében. — Legnagyobb választék. — Legújabb divat szerinti minták. — Mérsékelt árak. — Pontos kiszolgálás.